

## Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΜΨΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ Χ.Α.Κ.Ε.

*Κλαίρη Σπύρου\**

Στη σημερινή μας συνάντηση ακούστηκαν πράγματι πολύ ενδιαφέροντα θέματα σχετικά με τις επενδύσεις στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Θα ήθελα στα πλαίσια του γενικού αυτού θέματος που μας απασχόλησε, να αναφερθώ ειδικότερα στη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στη χρηματοδότηση των αναγκαίων υποδομών για την ανάκαμψη της οικονομίας των χωρών αυτών.

Όπως γνωρίζετε, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι το μοναδικό, αυτόνομο, μη κερδοσκοπικό, χρηματοπιστωτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει ως αποστολή να συμβάλλει στην εφαρμογή των πολιτικών της Ένωσης και ιδίως εκείνων που αποβλέπουν στην ισόρροπη ανάπτυξη, την ολοκλήρωση, την οικονομική και κοινωνική συνοχή των Κρατών μελών.

Προς το σκοπό αυτό, η Τράπεζα αντλεί σημαντικά κεφάλαια στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, προκειμένου να διευκολύνει με τραπεζικά μέσα τη χρηματοδότηση των επενδύσεων στο εσωτερικό της Ένωσης.

Παράλληλα όμως, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι παρούσα και σε πολυάριθμες περιοχές εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, - σε τρίτες χώρες, - μεταξύ των οποίων ιδιαίτερη θέση κατέχουν τα τελευταία πέντε χρόνια οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Η δράση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας στις χώρες αυτές αποτελεί την συμμετοχή της Τράπεζας στην εφαρμογή του χρηματοδοτικού σκέλους των πολιτικών συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χώρες αυτές με σκοπό να υποβοηθηθεί η μετάβασή τους προς μια οικονομία της αγοράς.

Ως γνωστό, η Ευρωπαϊκή Ένωση αναπτύσσει τις πολιτικές και τις εμπορικές της σχέσεις με τις χώρες αυτές, μέσω των ευρωπαϊκών συμφωνιών. Στο πλαίσιο των συμφωνιών αυτών, η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει κεφάλαια μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας για την Ανασυγκρότηση και Ανάπτυξη (για την οποία ακούσαμε την ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα εισήγηση του καθηγητή κ. Μπρεδήμα), στο κεφάλαιο της οποίας μετέχει τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όσο και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

---

\* Δικηγόρος, Επιστημ. Συνεργάτης Ινστιτούτου Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου.

Η δράση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στις χώρες αυτές συνδυάζεται επίσης με τις επεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Διεθνούς Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χρηματοδοτεί κατά προτεραιότητα επενδυτικά σχέδια μεγάλης εμβέλειας για την ενίσχυση των αναγκαίων υποδομών για την ανάκαμψη της οικονομίας. Οι χρηματοδοτήσεις της Τράπεζας γίνονται σύμφωνα με τα κριτήρια και τους όρους των δανείων που επιβάλλει το καταστατικό της.

Τα δάνεια της Τράπεζας είτε χορηγούνται απευθείας στους επενδυτές με την μορφή των «αμέσων δανείων», είτε χορηγούνται στις κυβερνήσεις ή σε τράπεζες ως «έμμεσα δάνεια» για να τα επαναδανείσουν περαιτέρω στους επενδυτές.

Η διάρκεια των δανείων της Τράπεζας κυμαίνεται μεταξύ 10 έως 12 έτη.

Τα δάνεια εκταμιεύονται σε ένα ή σε περισσότερα νομίσματα ανάλογα με τις προτιμήσεις του δανειζόμενου αλλά και τα διαθέσιμα στην συγκεκριμένη στιγμή νομίσματα από την Τράπεζα. Πρόκειται κυρίως για τα νομίσματα των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ECU, του αμερικανικού δολαρίου, του ελβετικού φράγκου ή του ιαπωνικού γιέν.

Το επιτόκιο κρίνεται πάντοτε σχεδόν ευνοϊκότερο εκείνου που μπορεί να επιτύχει ένας επενδυτής στη διεθνή αλλά και εσωτερική αγορά, καθόσον η Τράπεζα λειτουργεί επί μη κερδοσκοπικής βάσης, χαιρεί αρίστης πιστοληπτικής ικανότητας στις διεθνείς κεφαλαιαγορές απ'όπου αντλεί τους πόρους της και έτσι εξασφαλίζει η ίδια για τους δανεισμούς της ευνοϊκούς όρους που τους διοχετεύει περαιτέρω στους οφειλέτες της.

Η Τράπεζα απαιτεί επίσης ανάλογες εγγυήσεις για την πλήρη κατά το δυνατόν εξασφάλιση των δανείων της. Συνήθως επιδιώκει να εξασφαλίσει την εγγύηση της Χώρας στο έδαφος της οποίας θα γίνει η επένδυση. Αρκείται όμως και σε άλλες ασφάλειες πρώτης τάξεως.

Από το 1990 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συμμετέχει στη νέα αυτή πολιτική συνεργασίας και βοήθειας που ξεκίνησε με την Πολωνία και την Ουγγαρία και επεκτάθηκε στη συνέχεια στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και την Τσεχική Δημοκρατία. Το 1993, η δραστηριότητα της Τράπεζας επεκτάθηκε και στις 3 βαλτικές χώρες, στη Σλοβενία και πρόσφατα, στις αρχές του 1995 και στην Αλβανία, όπου χορηγήθηκε ήδη το πρώτο δάνειο της Τράπεζας.

Μέχρι το τέλος του 1995, η Τράπεζα είχε χορηγήσει στις χώρες αυτές δάνεια συνολικού ύψους 3,7 δις ECU (απ'αυτά σχεδόν 1 δις μέσα στο 1995). Μέχρι το 1997, η Τράπεζα θα μπορέσει να χορηγήσει ακόμη 3 δις ECU στις εν λόγω χώρες.

Τέλος, τα δάνεια που μέχρι σήμερα χορηγήθηκαν αφορούσαν συγκεκριμένα:

1. Την βελτίωση των τηλεπικοινωνιών, στην Πολωνία και την Ουγγαρία.
2. Την ενίσχυση των οδικών και σιδηροδρομικών δικτύων στην Σλοβακική

Δημοκρατία και την Τσεχική Δημοκρατία.

3. Την βελτίωση της διαχείρισης και της ασφάλειας της εναέριας κυκλοφορίας στην Βουλγαρία και την Ρουμανία.

4. Την ανέγερση ενός ξενοδοχείου στα Τίρανα.